

Helsingfors/Mariehamn 3.11.2022**Nr 42/22****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
21.9.2022, nr 169/2022.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av 10 § kommunalskattelagen för landskapet Åland, antagen av lagtinget 21.9.2022.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Genom landskapslagen ändras 10 § 1 mom. i kommunalskattelagen så att kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med ett annat slag av forskaffningsmedel än ett allmänt forskaffningsmedel beräknas enligt de grunder som anges i 93 § 2 mom. inkomstskattelagen och i Skatteförvaltningens beslut med stöd av nämnda paragraf. Ändringen ska tillämpas retroaktivt fr.o.m. beskattningen för skatteåret 2022, för vilket år ändringen innebär en höjning av resekostnadsavdraget.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet tillkommer enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter, medan rikets lagstiftande organ enligt 27 § 36 punkten i sagda lag förbehållits skattelagstiftningen i övrigt.

Lagändringen ska tillämpas redan vid beskattningen för 2022, och får således en retroaktiv verkan. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att grundlagen inte innehåller något generellt förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Enligt 15 § i Finlands grundlag är vars och ens egendom tryggad och en retroaktiv skattelag innebär ett ingripande mot detta skydd av egendom. Grundlagsutskottet har konstaterat att man utifrån allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsebarhet och skälighet, kan formulera en utgångspunkt

att skattelagstiftning med retroaktiv verkan ska undvikas. Utskottet har konstaterat att det trots detta kan finnas sådana särdrag i enskilda fall som gör det möjligt att anta retroaktiv skattelagstiftning (GrUU 1/2009 rd). De nu aktuella ändringarna är till fördel för de skattskyldiga. Även den temporära ändringen av 93 § 1 och 2 mom. i inkomstskattelagen, som beloppet för det åländska resekostnadsavdraget enligt landskapslagen grundar sig på, har retroaktiv verkan då den ska gälla under hela 2022, fastän den stadfästes 10.6.2022 och trädde i kraft 1.7.2022 (FFS 426/2022). För kommunerna innebär det förhöjda resekostnadsavdraget minskade skatteintäkter. Enligt landskapslagens förarbeten kommer dock största delen av effekten för kommunerna att uppkomma först under 2023. En eventuell kompensation till kommunerna för minskningen av skatteintäkterna ska beaktas i samband med lagförslag om andra ändringar i kommunalbeskattningen under hösten. Med anledning av det ovan sagda torde det inte finnas hinder för retroaktiv tillämpning av landskapslagen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare